

Periodisk studieprogramevaluering av Master i kultur og språkfag ved INN, gjennomført høst 2025

Rapport

Innhold

Oppsummering	3
Nøkkelinformasjon om studiet.....	3
Valg av kvalitetsområder.....	4
Evalueringskomiteens sammensetning.....	5
Valg av metodikk.....	5
Analyse og anbefalinger	7
Kvalitetsområde 3 Undervisning og studiearbeid	7
Kvalitetsområde 6 Studienes samspill med samfunns- og arbeidsliv.....	11
Kvalitetsområde 7 Internasjonalisering.....	11
Konklusjon.....	13

Oppsummering

Denne rapporten er skrevet på grunnlag av periodisk emneevaluering av studieprogrammet Master i kultur og språkfag (MIKS). Evalueringa bygger på mandat for evalueringa, veileder for evaluering og tilsendte grunnlagsdokumenter, samt et evalueringsmøte gjennomført 27. oktober 2025, på campus Hamar. Evalueringskomiteens sammensetning er forklart nedenfor.

Tre kvalitetsområder ble valgt ut av oppdragsgiver og nedfelt i komiteens mandat: 3 (Undervisning og studiearbeid), 6 (Studienes samspill med samfunn og arbeidsliv) og 7 (Internasjonalisering). Komiteen valgte ikke å evaluere flere områder enn det mandatet tilsier, men utvidet fokus innenfor område 3 i forhold til mandatets spesifisering. Evalueringa fokuserer i stor grad på studieretning fagdidaktikk, men studieretning utøvende musikk trekkes også inn. Sistnevnte kan kun evalueres på grunnlag av studieplanen, da denne har oppstart inneværende høst.

Grunnleggende for evalueringa er at dette er et studieprogram som fungerer godt, noe som gjenspeiles i både evalueringer fra studenter, rapporter fra involverte undervisere og resultater fra studiebarometeret. Komiteen identifiserer likevel utfordringer og forbedringspunkter, og kommer med forslag til tiltak underveis i analysen.

Nøkkelinformasjon om studiet

Dette studiet gir fordypning i norsk, engelsk eller musikk, rettet mot lærere, utøvere og formidlere. Masteren tilbyr dagsaktuelle perspektiver og arbeidsmåter rettet mot samfunn, skole, kunst og kultur. Den tilbys både på heltid og deltid, og kvalifiserer til ph.d.

Utdanningen bygger innsikt og ferdigheter med høy relevans for dagens samfunn, skole, kunst- og kulturliv. Studenter søker seg inn på én av to studieretninger: fagdidaktisk studieretning i norsk, engelsk eller musikk, eller utøvende studieretning i musikk. Gjennom studiet opparbeider studentene seg avanserte innsikter og ferdigheter i kulturelle, språklige og estetiske spørsmål. Det er rikelig med anledning til å reflektere rundt fagenes innhold og arbeidsmåter i lys av dagsaktuelle utfordringer, enten en retter seg mot skolen eller mot musikk- og kulturlivet. Studiet tas på to år som heltidsstudent eller fire år som deltidsstudent. Undervisningen er samlingsbasert med fem obligatoriske samlinger på Hamar hvert semester for de som velger fagdidaktisk retning i enten norsk, engelsk eller musikk. De som velger utøvende retning i musikk vil ha campusbasert, ukentlig undervisningsaktivitet.

Den fagdidaktiske studieretningen gir fordypning i ett av skolefagene engelsk, musikk eller norsk. Det gir grunnlag for lektorkompetanse forutsatt at graden er en del av en lærerutdanning, og kvalifiserer for arbeid innen utdanningssystemet og i kultursektoren. Den utøvende retningen av studiet henvender seg til musikkutøvere, skapere og formidlere som ønsker å videreutvikle sin kompetanse og sine ferdigheter på sitt instrument/felt for å kunne arbeide profesjonelt med musikk, rent utøvende eller i kombinasjon med pedagogisk arbeid. Tidligere studenter arbeider blant annet som lærere i grunnskolen og videregående skole, som ledere i kultur- og kunnskapssektoren, som utøvende musikere og som forskere.

Valg av kvalitetsområder

I henhold til kvalitetssystemets åtte kvalitetsområder er det i samarbeid mellom studieprogramansvarlig, instituttledere og prodekan for utdanning valgt ut noen områder som vurderes spesielt i denne evalueringa. Komiteen har hatt anledning til å supplere disse områdene med ett eller flere av de øvrige kvalitetsområdene om ønskelig, noe vi valgte å ikke gjøre. Imidlertid valgte komiteen å adressere enkelte tema innenfor Kvalitetsområde 3, som ikke var spesifikt nevnt i mandatet, men som i løpet av komiteens arbeid fremstod som relevant for de øvrige temaene (utdypet under «Valg av metodikk»)

Kvalitetsområde 3: Undervisning og studiearbeid

Innenfor dette kvalitetsområdet ble komiteen bedt om å se særskilt på følgende problemstillinger:

- Hvordan vurderes den indre sammenhengen i studieprogrammet, spesielt nå som utøvende musikk etableres som en ny studieretning i tillegg til studieretning for kultur- og språkdidaktikk?
- Hvordan er studiet bygget opp systematisk mot masteroppgaven?
- Hvordan er forholdet mellom studieprogrammets organiseringsform og gjennomstrømming?

Innenfor dette kvalitetsområdet er det viktig å vurdere i hvor stor grad og på hvilken måte studiets oppbygging legger til rette for gjennomføring av mastergraden. Det bør avklares hvor i studieløpet gjennomstrømningen eventuelt bremses og hva som kan gjøres for å motvirke dette, på studieprogramnivå. Indre sammenheng mellom, og symmetri i oppbygging av, emner er også et viktig perspektiv.

Kvalitetsområde 6: Studienes samspill med samfunn og arbeidsliv

Innenfor dette kvalitetsområdet ble komiteen bedt om å se særskilt på følgende problemstillinger:

- Hvordan fungerer samspillet mellom studiene og samfunns- og arbeidslivet, og i hvilken grad kan og bør samspillet styrkes?

Bakgrunnen for dette området er studieprogrammets relativt lave vurderingstall for denne dimensjonen i Studiebarometeret. Her blir det viktig å avklare hvilke sektorer og områder av samfunns- og arbeidsliv det er naturlig at det samspilles med og på hvilke måter dette kan gjenspeiles i studie- og emneplaner. Man bør også undersøke hvorvidt de lave tallene i Studiebarometeret gjenspeiler en faktisk utfordring.

Kvalitetsområde 7: Internasjonalisering

Innenfor dette kvalitetsområdet ble komiteen bedt om å se særskilt på følgende problemstillinger:

- I hvilken grad har studieprogrammet en internasjonal profil, og setter kunnskap, erfaring og verdier i en internasjonal sammenheng?

Bakgrunnen for dette området er svak oppslutning blant studieprogrammets studenter om de muligheter som finnes for utveksling. Internasjonalisering er et uttalt mål i INN's strategi. Her bør man se på andre faktorer som kan spille inn på interesse og mulighet for utveksling. Det

bør også diskuteres hvilke andre faktorer enn studentutveksling som kan påvirke programmets internasjonale profil.

Evalueringskomiteens sammensetning

Komiteen bør ifølge veiledning for periodisk evaluering (HINN, 2018) bestå av faglærere på programmet, vitenskapelig ansatte fra universitet eller høyskoler i Norge, én vitenskapelig ansatt med fagdidaktisk eller universitetspedagogisk kompetanse fra HINN eller annen institusjon, arbeidslivsrepresentanter, studieprogramleder fra et annet studieprogram ved HINN, studieveileder på programmet og en sekretær.

Følgende medlemmer ble oppnevnt til å sitte i evalueringskomiteen:

- Christina Sandhaug, førstelektor i engelsk, fakultet for lærerutdanning og pedagogikk, INN (leder)
- Stian Vestby, førsteamanuensis i musikk, studieprogramansvarlig for musikkutdanningene, fakultet for lærerutdanning og pedagogikk, INN
- Annika Bøstein Myhr, professor i norsk og norskdidaktikk, programansvarlig i Master i språkdidaktikk, USN
- Daniel Imsrud, arbeidslivsrepresentant og tidligere MIKS student
- Marte Volden Andreassen, student MIKS, norskdidaktisk innretting
- Heidi Anine Larsen, studieveileder (sekretær)

Valg av metodikk

Mandatet for studieprogramevalueringa beskriver evalueringa som en «systematisk gjennomgang og drøfting av ulike sider ved hvert enkelt studieprogram». Målet for den periodiske studieprogramevalueringa blir oppgitt i følgende underpunkt:

- Undersøke studieprogrammets kvalitet og vurdere om det er tilpasset nåværende og fremtidige behov for kompetanse i samfunns- og arbeidsliv.
- Identifisere utfordringer og utforme tiltak som utvikler kvaliteten på studieprogrammet.
- Et verktøy for å styre studieporteføljen og sikre at studieprogrammet er i samsvar med gjeldende regelverk.

Komiteen oppfatter at deres oppgave ligger primært innenfor første punkt, samt deler av andre punkt: Den skal primært undersøke programmets kvalitet som spesifisert i mandatet, på grunnlag av tilsendte grunnlagsdokumenter og kjennskap til studieprogrammet gjennom ulike roller internt og eksternt. Den skal også identifisere utfordringer innenfor de kvalitetsområdene som er valgt ut. Den skal ikke utforme konkrete tiltak, men kan komme med anbefalinger i form av konstruktive forslag til utvikling av studieprogrammet.

Komiteen fikk tilsendt følgende grunnlagsdokumenter for den periodiske evalueringa:

- Mandat, med lenke til Veileder for periodisk evaluering (INN 2023)
- Tall for gjennomstrømming (fra Tableau)
- Rapport fra Studiebarometeret 2024 (for aktuelt studieprogram)
- Studieplaner og emneplaner
- Emneansvarliges rapporter fra siste runde

- Studieprogramansvarliges rapporter, mai 2024 og mai 2025

På grunnlag av disse dokumentene har vi kjennskap til

- Hvordan gjennomstrømmingen har vært de siste år
- Hvordan det legges til rette for kvalitet innenfor område 3, 6 og 7 (slik de er beskrevet og utdypet i Veileder for emneevalueringer og Mandatet) i studie- og emneplaner
- Hvordan kvaliteten innenfor område 3, 6 og 7 (slik de er beskrevet og utdypet i Veileder for emneevalueringer og Mandatet) oppfattes og fremstilles i rapporter fra emneansvarlige (som i stor grad bygger på studentevalueringer) og studieprogramansvarlige (som i stor grad bygger på emneansvarliges rapporter), samt studiebarometeret.

Komiteéns medlemmer leste gjennom grunnlagsdokumentene i forkant av evalueringsmøtet. Under evalueringsmøtet valgte komiteén å analysere hvert kvalitetsområde for seg og gjennomgå relevante grunnlagsdokumenter underveis. Diskusjonen fokuserte i hovedsak på studieretning for fagdidaktikk, men studieretning for utøvende musikk ble trukket inn der det var relevant. Grunnlagsdokumentene, med unntak av studie- og emneplaner, omfatter kun studieretning for fagdidaktikk, siden studieretning for utøvende musikk startet opp for første gang i august inneværende semester. Siden diskusjonen tok form av en samtale mellom komiteéns medlemmer, og siden komponenter innenfor hvert område henger sammen på mange ulike måter, vil det være noe overlapp og gjentakelse, samt krysshenvisninger, i rapporten.

Underveis i diskusjonen måtte komiteén foreta noen avklaringer og avgrensninger. Blant annet ble det påpekt at selv om ikke lektorstudentene, som MIKS-studentene har undervisning sammen med på de fleste emner, er en del av studieprogrammet som evalueres, er de likevel en del av helhetsbildet, læringsmiljøet og undervisningssituasjoner. Det er rimelig å anta at deres tilstedeværelse er med på å legge føringer for hvordan studieprogrammet forvaltes og gjennomføres.

Videre valgte komiteén å inkludere enkelte perspektiver som «kom opp» i diskusjonene og fremstår som viktige: Særlig gjelder dette utfordringen med studenters forberedelser til undervisningen og den etter hvert utstrakte bruken av generativ kunstig intelligens, både i selvstudium, undervisning, arbeidskrav og eksamen. I forbindelse med eksamen ble det også naturlig å diskutere hvordan studieprogrammet er lagt opp med tanke på muligheter for fusk.

En utfordring for flere av Universitetets studieprogrammer er synkende studenttall og resulterende nedskjæringer i ressurser til studentrettet aktivitet. Grunnlagsdokumentene inneholder ikke opplysninger om ressurstildringer. Komiteen har følgelig ikke kommentert på følgene for studiekvaliteten av at antall arbeidstimer til undervisning, veiledning og sensur kuttes om studenttallet er lavt. Dette bør programansvarlige, undervisere og studieadministrasjonen likevel holde fokus på i fremtiden.

Komiteén gjør oppmerksom på at Studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften, som det henvises til i Veileder for periodisk evaluering, ble opphevet 1. august i år (2025) og er nå i sin helhet innlemmet i universitets- og høgskoleforskriften. Dette bør oppdateres i Veilederen.

Analyse og anbefalinger

Kvalitetsområde 3 Undervisning og studiearbeid

Innenfor dette kvalitetsområdet var fokus på følgende tre problemstillinger:

- Hvordan vurderes den indre sammenhengen i studieprogrammet, spesielt nå som utøvende musikk etableres som en ny studieretning i tillegg til studieretning for kultur- og språkdidaktikk?
- Hvordan er studiet bygget opp systematisk mot masteroppgaven?
- Hvordan er forholdet mellom studieprogrammets organiseringsform og gjennomstrømming?

I tillegg valgte vi å diskutere studenters forberedelse. De ulike grunnlagsdokumentene vitner om stor variasjon i undervisningen og studentaktive undervisningsformer, men det blir gjentatt flere steder at det er vanskelig å gjennomføre studentaktiv undervisning dersom studentene ikke møter forberedt. Til slutt diskuterte komitéen studieprogrammets vurderingsformer i lys av nye utfordringer med bruk av kunstig intelligens.

Gjennomstrømningen på studiet har gått prosentvis opp for siste kull, men antallet studenter har gått ned, så det er ikke flere som gjennomfører. Det er også flere som gjennomfører på normert tid enn det var tidligere, særlig blant heltidsstudentene. Deltidsstudentene bruker i større grad lenger tid enn normert. Unntaket er studieretning for fagdidaktikk i musikk. Dette kan i noen grad forklares med at studenter på denne studieretninger ofte har vært rekruttert fra vår egen bachelor i musikk, mens studenter på de andre retningene ofte er en mer sammensatt gruppe som i større grad kommer til studiet etter noen år i arbeidslivet. Disse trenger mer tid for å etablere studievaner. Flere av komitéens medlemmer erfarer at det er skrivingen av masteroppgaven det stopper opp ved, spesielt for deltidsstudentene, men også blant heltidsstudenter. Det er derfor svært interessant og relevant å diskutere hvordan studiet legger til rette for, og lager rammer for, studentenes arbeid med masteroppgaven.

Masteroppgaveemnet er bygget opp slik at studentene tar 5 av studiepoengene i 2. semester (4. semester for deltidsstudenter). Disse er i hovedsak knyttet til masteroppgaveseminar og skal resultere i en prosjektbeskrivelse. Dette er ikke et avsluttende emne, men inngår i masteroppgaveemnet og masteroppgaveemneplanen, og studentene får ikke uttelling for disse studiepoengene før masteroppgaven er fullført og bestått. Tanken med denne inndelingen er at studentene skal komme i gang med masteroppgaven tidligere. Studiemodellen for deltid er endret nylig, slik at disse studentene nå tar vitenskapsteoriemnet første semester og fagdidaktikkemnet med prosjektrapport tredje semester. Komiteen støtter dette grepet og mener det er faglig hensiktsmessig for deltidsstudentene.

Rapporten som studentene skal skrive i fagdidaktikkemnet er et empirisk «mini-prosjekt», og har til hensikt å forberede studentene til skriving av masteroppgaven og sikre at studentene

har lik ballast før masteroppgaveseminaret. Studentene i utøvende musikk får innføring i vitenskapelige og kunstneriske metoder i første studieår. Masteroppgaven i den fagdidaktiske studieretningen må ikke nødvendigvis være et empirisk arbeid, men studentene opplever at det er til hjelp å ha jobbet med det empiriske arbeidet i fagdidaktikkemnet før de skal i gang med masteroppgaveprosjektet. Det ble påpekt at det er viktig å bevisstgjøre studentene tidlig i studieløpet, allerede i fagdidaktikkemnet, på hva empiri og didaktikk i masteroppgaven kan være, og at metoder som spørreskjema eller intervju kan føre til forsinkelser i innlevering av masteroppgave.

Komiteen diskuterte ulike faktorer og forslag som kan tenkes å påvirke gjennomstrømningen. Eventuelle tiltak vil ofte kreve ressursbruk, men universitetet, og studentene selv, taper mer på at de ikke gjennomfører. Masterkonferansen i oppgaveemnets siste semester er en god ordning, som kan sikre at studentene har kommet et godt stykke på vei innen tidspunktet for konferansen. Det ble foreslått å flytte konferansen til februar i stedet for mars, slik at studentene får bedre tid i etterkant på å bearbeide oppgavene sine før innlevering. I tillegg kan de være lurt å la deltidsstudentene ha det litt mer fleksibelt når de gjennomfører konferansen, for eksempel ved at de kan velge om de vil gjøre det i 3. eller 4. studieår. Dette bør i så fall presiseres i informasjonen ut til studentene når vi åpner for påmeldinger til konferansen.

Retningslinjene for masteroppgaven bør tematiseres i første veiledningstime. Studentene må levere nettskjema for å bekrefte at de har satt seg inn i retningslinjene, men de bør oppfordres til å ta opp retningslinjene med veileder slik at de har felles forståelse for egne og hverandres roller og ansvar. Gjennomført veiledning er et obligatorisk arbeidskrav i masteroppgaveemnet som må være godkjent innen to uker før innleveringsfrist. Det bør presiseres hva som ligger i at veiledningen kan godkjennes, slik at både student og veileder vet hva som skal til for at arbeidskravet kan godkjennes. Et forslag som ble nevnt er å innlemme en formulering i retningslinjene om at det skal ha funnet sted «veiledning på helhetlig utkast», dvs. at studentene må levere utkast til hele masteroppgaven til veileder i god tid før trekkfristen (innsendingsfrist for slik veiledning bør også fastsettes).

Komiteen diskuterte også kvalitetsarbeidet på programmet. Per i dag skrives det ikke emnerapport på masteroppgaveemnet. Det bør innføres en form for midtveisevaluering og kvalitetsoppfølging også i masteroppgaveemnet og eventuelt ses på andre tiltak for å fange opp «hvordan det ligger an» i skrivingen. Det bør også gis timer i arbeidsplanen til en emneansvarlig; dette bør ikke være den samme som har programansvar. Det er en gjentakende opplevelse fra både veileder og studenter av at studentene er veldig overlatt til veileder i arbeidet med masteroppgaven, siden vi ikke har tydelige samlende funksjoner for denne studentgruppen. Innføring av kullansvarlige som følger kullet fra første semester, kan være et aktuelt tiltak. Flere skriveseminarer for studentene underveis i oppgaveskrivingen bør også vurderes, slik at studentene kan møtes og ses litt oftere. Når masterkonferansen finner sted mot slutten av arbeidet med oppgaven, legger man opp til en summativ kultur. Flere treffpunkter for innlevering og utveksling av utkast vil tvinge studentene til å levere tekst og motta veiledning, og samtidig trene studentene i å vise uferdige arbeider.

Et konkret forslag ble presentert av et av komiteens medlemmer: Ved Master i språkdidaktikk ved USN har de hatt positive erfaringer med å gjennomføre halvårlige seminarer, som kalles oppstarts-, midtveis- og sluttseminar. Alle studentene må delta på alle tre seminarer og man kan kombinere studenter i ulike faser av masteroppgaveløpet: Sluttseminaret for deltidsstudentene kan gå samtidig som midtveisseminar for heltidsstudentene, oppstartsseminar for heltidsstudenter kan kombineres med midtveisseminar for deltidsstudenter, osv. På denne måten kan man bruke studentene til å modellere for hverandre hvordan de skriver og tenker om oppgaven. De leverer ppt-fil til utvalgt opponent i forkant av presentasjonen, og opponenteren må kommentere på oppgave/presentasjon. Dermed får studentene også øvelse i å se et prosjekt utenifra, noe som også skaper innsikt og forståelse for at deres egne prosjekter må presenteres på en måte som formidler til mottaker hva de handler om.

Erfaringsutveksling mellom erfarne og mer uerfarne veiledere, samt tydeligere støttestrukturer rundt veiledere, vil også kunne heve veilederkompetansen. Det bør også vurderes å tildele midler til veileder for deltagelse på ulike seminarer. Da viser man at deltagelse i seminarene for både student og veileder er viktig.

Når det gjelder den interne sammenhengen i studieprogrammet diskuterte komiteen blant annet struktur og bruk av læringsplattformen Canvas. Om oppbyggingen av Canvas-emner er samordnet og avstemt kan tenkes å skape opplevd sammenheng. Felles kommunikasjonskanaler er også viktig. I dag er alle studentene inne i fellesrommet i Canvas, men innholdet i dette rommet er rettet mot fagdidaktikkfordypningene. Dette kan oppfattes som omfattende og litt forvirrende for studentene på utøvende musikk, som også har mange andre Canvas-rom. Det bør ses på strukturen for fellesrommet MIKS i Canvas, slik at kommunikasjonen når ut til studentene og slik at de ulike studentgruppene blir enda tydeligere identifisert, og på denne måten kan nås av emneansvarlig og kommunisere innad i den enkelte gruppe.

Videre ble det påpekt at det var ulikheter i emneplanene både når det gjaldt innhold og omfang, noe som kan bidra til å svekke sammenhengen mellom emnene og studieprogrammet. I flere av norskemnene mangler det for eksempel læringsutbyttebeskrivelser innen ett eller to områder. Engelskemnene har veldig mange læringsutbyttebeskrivelser innen hvert av de tre områdene, musikk har middels mange og norsk har veldig få. Det bør tas en gjennomgang av emneplanene med tanke på samstemming og enhetlig utforming, og på sammenheng mellom dem og inn mot studieprogrammet, da også med hensyn til progresjon fram mot masteroppgaven.

MIKS utøvende musikk tar noen emner campusbasert med LUPE og noen emner samlingsbasert med MIKS fagdidaktikk. Innværende semester er første semester denne studieretningen gjennomføres, så vi har ingen evalueringer e.l. ennå. Det blir spennende å se gjennomføringsprosenten på denne fordypningen sammenlignet med fagdidaktikkfordypningene, siden denne fordypningen har hyppigere oppmøte på campus. Pga. samkjøringen med MIKS er den utøvende retningen teoritung i starten. Dette vil kanskje

sette litt press på den utøvende delen av fordypningen. I tillegg diskuterte komitéen kommunikasjonsstrukturen for denne studieretningen: Fellesrommet er som nevnt rettet mot fagdidaktisk studieretning, og man bør utrede hvordan studenter på utøvende musikk skal integreres i denne strukturen, da disse studentene lett kan bli stående i en «spagat» mellom de to studieprogrammene de undervises sammen med. Disse kan dermed få mange meldinger som ikke gjelder dem i Canvas, og dermed bli mindre oppmerksomme på informasjon som faktisk gjelder dem. Enn så lenge sørger studieprogramleder for at de utøvende studentene får all overordnet informasjon som er direkte relevant for dem, via andre kanaler og funksjoner i Canvas.

Studenters forberedelse til undervisningen nevnes i flere av grunnlagsdokumentene (rapporter). Manglende forberedelse gjør det vanskelig å gjennomføre studentaktive læringsformer. Dessuten får studentene mindre utbytte av undervisningen dersom de selv og/eller medstudenter ikke forbereder seg. Det er interessant å notere at manglende forberedelse fra medstudenter oppleves som en utfordring også fra studenthold. Det er ulikheter mellom studieprogrammene på emnene (MIKS vs. lektor) når det kommer til hvor godt forberedt studentene er til undervisningen. Dette påvirker undervisningen og kan bli en kilde til frustrasjon blant studentene. Tydeligere kobling mellom emneplanene og undervisningen kan kanskje øke motivasjonen noe. Undervisere kan i forkant av og i selve undervisningen synliggjøre hvorfor studentene skal forberede seg og hvordan forberedelse vil føre til økt oppnåelse av læringsutbytter og dermed også til bedre karakterer. Om dette fører til at studentene forbereder seg bedre, kan det også bedre undervisningen. Det bør foretas en tydelig forventningsavklaring fra underviserne fra oppstart av emnene, for å etablere en gjensidig respekt innad i studentgruppa, og man kan se på hvordan man kan utnytte de obligatoriske arbeidskravene slik at studentene må jobbe jevnt for å oppnå læringsutbyttene i emneplanene. Dette vil også kunne gagne arbeidet med masteroppgaven ved å trene opp evnen til å stå i prosesser og levere fra seg uferdig tekst.

Til slutt under dette kvalitetsområdet tok komiteen for seg utfordringer knyttet til bruk av kunstig intelligens. Disse utfordringene kan man ikke løse på studieprogramnivå, men det anbefales likevel å gjennomgå arbeids- og vurderingsformer med tanke på KI og fusk. Det er mange hjemmeeksamener på studiet, hvor det er vanskelig å sikre seg mot bruk av KI, men denne eksamensformen er en kjempegod læringsform fram mot arbeidet med masteroppgaven. Masterstudenter må få trening i de ferdighetene som skal til for å skrive en masteroppgave (kritisk tenkning, analyse, argumentasjon, tekstproduksjon, osv.), og studenter bør inviteres til å diskutere muligheter og utfordringer knyttet til KI inn mot egne fag. Vurderingsformer som legger vekt på prosess og oppfølging, samt utvelgelse og egenvurdering, som for eksempel mappeeksamen, kan motvirke fusk. Muntlig eksamen gjennomføres ofte på Zoom, noe som også åpner for ulike former for fusk. I det videre arbeidet med studieprogrammets kvalitet bør man ha et blikk for arbeids- og vurderingsformer som kan imøtegå noen av disse utfordringene. Man bør også involvere studentene i dette arbeidet.

Kvalitetsområde 6 Studienes samspill med samfunns- og arbeidsliv

Innenfor dette kvalitetsområdet var fokus på følgende spørsmål:

- Hvordan fungerer samspillet mellom studiene og samfunns- og arbeidslivet, og i hvilken grad kan og bør samspillet styrkes?

Bakgrunnen for å evaluere dette kvalitetsområdet ligger i at studieprogrammet vurderes lavt på denne dimensjonen i studiebarometeret. Komiteen diskuterte først hvilke sektorer og områder innenfor samfunns- og yrkesliv det er naturlig å samarbeide med. De ulike fordypningene har litt ulike nedslagsfelt og de er ulikt beskrevet i studieplanen. En tanke er å utvide beskrivelsen av målgrupper for de fagdidaktiske retningene, til å også omfatte formidling, kulturformidling, museumspedagogikk, offentlig forvaltning, og øvrige sektorer der det kreves evne til å analysere omfattende og kompliserte tekster, og samtidig bevisstgjøre studentene på dette. Studieretning for utøvende musikk rustet studentene til å bli utøvende kunstnere/musikere, kulturarbeidere og gjerne også selvstendig næringsdrivende.

Denne fordypningen har derfor lagt opp til ulike samarbeid og prosjekter med f.eks. Hamar kulturhus underveis på studiet. Dessuten har denne studieretningen et stort korps av lærere på fordypningsinstrument, som gjerne er profesjonelle utøvende musikere selv og bidrar til å gi studentene nettverk og muligheter. Slike tiltak kan tenkes å gi utslag på evalueringen av dette kvalitetsområdet. Et annet tiltak kan være å gi studentene på MIKS muligheten til å skrive entreprenøriell masteroppgave, slik det gjøres på grunnskolelærerutdanningene (dersom lovverket åpner for det).

Videre diskuterte komitéen hvorvidt det faktisk er et problem at studiet skårer lavt på tilknytning til arbeidslivet og om studentene faktisk ønsker seg mere representasjon fra arbeidslivet inn i studiet. Man bør vurdere å undersøke hvorvidt det er et savn eller bare en konstatering av et faktum: Man trenger ikke en bred representasjon av ulike sektorer i arbeidslivet inn i en master som er rettet i hovedsak mot skole/utdanning og formidling. Enkelte erfaringer hos komitéens medlemmer kan tyde på at studentene ikke er tenker på skolesektoren som en del av «arbeidslivet», forstått som flere yrkessektorer, så dette bør fremheves eksplisitt, samtidig som at man åpner for at MIKS også retter seg mot andre sektorer. De fleste av studentene på MIKS fagdidaktikk har allerede jobb eller vet hvor de skal/vil jobbe. Svært mange av dem jobber i skolen og tar studiet for å styrke sin faglige og profesjonsfaglige kompetanse. Studiet er skolerettet og har sånn sett en klar iboende arbeidslivsrelevans. Likevel kan man hjelpe studentene å bli bevisst egen kompetanses arbeidslivsrelevans ved å sørge for at emneplaner er tydelig rettet mot studieplaner og at studieplaner er eksplisitte på arbeidslivsrelevans (noe som også vil styrke den interne sammenhengen på studieprogrammet, som nevnt under kvalitetsområde 3).

Kvalitetsområde 7 Internasjonalisering

Innenfor dette kvalitetsområdet var fokus på følgende spørsmål:

- I hvilken grad har studieprogrammet en internasjonal profil, og setter kunnskap, erfaring og verdier i en internasjonal sammenheng?

Ifølge studieplanen kan studentene ha utvekslingsopphold i tredje semester. Få eller ingen har gjort dette. Det kan ha en sammenheng med studentenes livssituasjon: flertallet av studentene på dette programmet er voksne, ofte med jobb og familie, som ikke har mulighet til eller ønske om å oppholde seg i utlandet over lengre tid. Det kan også ha en sammenheng med hvilke emner de er satt opp til å ta tredje semester. Det semesteret skal studentene ha ett fordypningsemne i norsk/engelsk/musikk og Kulturteori og estetikk. Kulturteori og estetikk er et obligatorisk emne på studiet. Det er nærmest umulig å finne emner i utlandet som ivaretar de nasjonale dimensjonene i emnet. Her kan det være en ide å vurdere å gi innpass for emner som kan erstatte Kulturteori og estetikk, som ikke nødvendigvis tilsvarer emnet fullstendig, men som likevel gjør at studenten oppnår læringsutbyttet på studieprogrammet. I tillegg er læringsutbyttebeskrivelsene i Kulturteori og estetikk veldig mangelfulle og kan med fordel oppdateres, gjerne med tanke på større fleksibilitet. Et annet tiltak kan være å gjøre om Kulturteori og estetikk til et valgbart fordypningsemne på MIKS i stedet for å ha det som obligatorisk emne, men et slikt inngripende tiltak bør ikke innføres før det er utredet hvorvidt manglende utveksling er et reelt savn (se nedenfor). I kraft av å være et fellesemne ivaretar Kulturteori og estetikk viktige tverrfaglige dimensjoner og funksjoner på studiet.

Komitéen diskuterte også hvorvidt det kan være aktuelt å stimulere til kortere utvekslingsopphold ved å benytte eksisterende strukturer og nettverk hos ansatte og forskergrupper (for eksempel Det Norske Studiesenteret i York, NordPlus-kurs, Emerge). Det bør også synliggjøres at graden av utveksling er større enn det kan se ut som, fordi noen musikkstudenter rekrutteres til intensivkurs innenfor musikkpedagogikk som de får 3 eller 6 stp for. Dersom man ønsker å øke graden av utveksling bør man altså se på studiemodellen med tanke på å legge bedre til rette for utveksling. Det er også nevnt i studieprogramansvarliges rapport at man er innstilt på en mer fleksibel og raus holdning til innpassing og godkjenning.

Komitéen stilte også spørsmål ved definisjonen av internasjonalisering, samt motivasjonen bak. Sistnevnte er nedfelt i universitetets strategi, men alle tiltak på et studium som søker å heve studiets kvalitet må begrunnes med hvordan de kommer studentenes læring til gode. Internasjonalisering er dessuten mer enn utveksling. Dette studiet har allerede en bred internasjonal profil gjennom mange av emnene, som setter kunnskap, erfaringer og verdier i en internasjonal sammenheng, også rent tematisk. Dette kan man med fordel fremheve tydeligere. Kortere opphold i andre land for å samle data (Erasmus + eller med støtte fra Lånekassen) eller samarbeid med internasjonale studenter/forskere (digitalt, tilreisende) er andre mulige tiltak. Førstnevnte er allerede nevnt i studieomtalen på universitetets nettsider. I et bærekraftsperspektiv er det heller ikke sikkert at programmet skal eller bør oppfordre til økt reiseaktivitet.

Til slutt diskuterte komitéen hvorvidt man kjenner til det faktiske behovet for utveksling blant studentene. Den etterspurte også en oversikt over den faktisk forekommende utvekslingen blant programmets studenter. Det anbefales at man skaffer seg en slik oversikt før man utreder og iverksetter tiltak.

Konklusjon

Master i kultur og språkfag er et veldrevet studium som fungerer godt i de fleste sammenhenger, og som får gode evalueringer av både studenter og involverte lærere.

Den viktigste utfordringen i det videre kvalitetsarbeidet er å øke gjennomstrømningen og redusere tiden studentene bruker på å fullføre studiet, spesielt blant de som tar studiet på deltid. Her blir det viktig å se på både kommunikasjonsstrukturer og de rammene studentene arbeider innenfor (med tanke på møtepunkter, veiledning, trening i å stå i prosess, osv.).

Komiteens evaluering har i tillegg avdekket mangler i emneplanene, særlig blant læringsutbyttebeskrivelsene. Her bør det settes i gang et arbeid med å oppdatere, avstemme og kvalitetssikre emneplanene knyttet til studieprogrammet.

Studiet bør også, i det videre kvalitetsarbeidet, utformes på måter som kan legge til rette for og stimulere til studentenes forberedelser til undervisning. I tillegg må studiet, som alle andre studier, gjennomgås med tanke på å innføre ordninger for undervisning, studium og vurdering som kan motvirke fusk, særlig ved hjelp av KI.

Når det gjelder kvalitetsområdene 6 og 7 anbefaler komiteen at det utarbeides en oversikt over det faktiske behovet for økt samspill med samfunn og arbeidsliv og økt internasjonalisering før man iverksetter tiltak. Her kan kvalitetsarbeidet til en viss grad handle om tydeliggjøring og bedre utnyttelse av allerede eksisterende muligheter og praksiser.

Studiet bør videreføres.

Hamar, 14.11.2025

Christina Sandhaug